Lausunto

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle

HE 30/2015 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016

Suomen kesäyliopistot ry hallitus esittää huolensa kesäyliopistojen ja muun vapaan sivistystyön valtionrahoituksen vähenemisestä. Vapaan sivistystyön rahoitusta on vähennetty vuonna 2011 ja 2015 yhteensä 20 miljoonaa euroa ja vuonna 2017 rahoitusta vähennetään edelleen 8,5 milj. euroa. Pidämme erittäin valitettavana oppilaitosten keskimääräiseen yksikköhintaan tehtävää vähennystä sekä yksikköhintojen indeksikorotuksien jäädyttämistä vuosille 2016-2019. *Leikkaukset ovat koskettaneet eniten kesäyliopistoja, joiden valtionosuuden määrä on 45 % alijäämäinen suhteessa niiden toteuttamaan opetuksen määrään. Millään muulla vapaan sivistystyön oppilaitosmuodolla ei ole vastaavaa vajetta toteutuneiden valtionosuuskelpoisten tuntien ja opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymän tuntikiintiön välillä.*

Suomen Kesäyliopistot ry:n hallitus on todennut, että se ei halua, että kesäyliopistoiden toiminta sijoitetaan osaksi mahdollisesti perustettavien itsehallintoalueiden tehtäviä. Kesäyliopistojen toiminnan vahvuutena ovat nopealiikkeisyys, joustavuus sekä kustannustehokkuus. Nämä vahvuudet vaarantuisivat mikäli kesäyliopistot liitettäisiin osaksi itsehallintoalueiden tehtäviä.

Hallituksen esityksen mukaan korkeakoulut tulevat edistämään profiloitumista tukevaa työnjakoa ja tiivistävät yhteistyötä keskenään sekä tutkimuslaitosten kanssa. Korkeakoulut nostavat koulutuksen laatua ja hyvän oppimisen edellytyksiä yhteistyötä lisäämällä, sekä uudistamalla koulutussisältöjä, opetusmenetelmiä ja oppimisympäristöjä. Korkeakoulut hyödyntävät digitalisaation ja uuden pedagogiikan tuomia uusia mahdollisuuksia täysimääräisesti. Opetusta jaksotetaan uudella tavalla ympärivuotiseksi.

Kesäyliopistot esittävät halunsa kehittää kesäyliopistojen ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä nykyistä laajemmaksi ja syvemmäksi. Kesäyliopistoilla on täydet valmiudet osallistua korkeakoulujen ympärivuotisen opetuksen toteuttamiseen.

Kesäyliopistojen lakimääräinen koulutustehtävä on avoin korkeakouluopetus sekä alueen muihin sivistys- ja osaamistarpeisiin vastaaminen myös korkeakoulutettu väestö huomioiden.

Kesäyliopistot järjestävät yliopistojen jälkeen toiseksi eniten avointa yliopisto-opetusta. Kesäyliopistojen kautta opiskelijoiden saavutettavissa ovat sekä avoin yliopisto-opetus että avoin ammattikorkeakouluopetus ja duaalimallin synergiaedut ovat olemassa. *Kesäyliopistot ovat ainoa oppilaitosmuoto avointen yliopistojen lisäksi, joka toteuttaa avointa korkeakouluopetusta laajasti myös yliopistopaikkakuntien ulkopuolella. Kesäyliopistot lisäävät koulutuksen saatavuutta, erilaisia oppimisreittejä ja luovat siten koulutuksellista tasa-arvoa.*

Kesäyliopistot ovat tehokas avoimen korkeakouluopetuksen toteuttaja. Pienellä valtionosuuden muodossa annetulla siemenrahalla saavutetaan vuosittain n. 13000 opiskelijaa ja toteutetaan 48000 opetustuntia. Opintojen tukipalvelujen kehittämisen ansiosta kesäyliopistoissa opintojen läpäisy on vahva. Opiskelijamme suorittivat vuonna 2012 yhteensä 73120 opintopistettä. Määrä on merkittävä osa kaikista Suomessa toteutuneista avoimen yliopisto-opetuksen opintopisteistä.

Kesäyliopistojen toiminta merkitsee opiskelijoille valinnaisuuden lisääntymistä, korkeakoulurajat ylittävien opintojen mahdollistumista ja monitieteisyyden turvaamista alueellisessa opetustarjonnassa. Yhtä tärkeä merkitys on kesäyliopistojen järjestämällä avoimella korkeakouluopetuksella kesällä, jolloin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen järjestämän opetuksen määrä on suhteellisen vähäistä . Kesäyliopistojen avoimesta korkeakouluopetuksesta suuri osa järjestetään kesälukukaudella 1.5.-30.9. Täten kesäyliopistot tehostavat avoimen korkeakouluopetuksen tarjontaa sekä alueellisesti että ajallisesti.

Avoin korkeakouluopetus on monille suomalaisille tärkeä alueellinen ja paikallinen lähipalvelu. Tämä ulottuvuus on tärkeää jatkossakin, jotta koulutuksen saavutettavuus ja koulutuksellinen tasa-arvo säilytetään. Yhteistyön avulla on mahdollista säilyttää monin paikoin avoin korkeakouluopetus sekä alueellisena ja paikallisena lähipalveluna.

Kesäyliopistot esittävät halunsa kehittää kesäyliopistojen ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä nykyistä laajemmaksi ja syvemmäksi. Kesäyliopistoilla on täydet valmiudet osallistua korkeakoulujen ympärivuotisen lukukauden toteuttamiseen. Nämä tehtävät vastaisivat myös hallitusohjelman toimenpiteisiin korkeakouluopiskelijoiden valmistumisaikojen nopeuttamiseksi ja heidän pääsemiseksi nopeammin kiinni työelämään.

Tampere 30.10.2015

SUOMEN KESÄYLIOPISTOT RY HALLITUS

Raimo Turunen
Raimo Turunen
Puheenjohtaja

Mika Nirvi
Mika Nirvi
Pääsihteeri